

Morihei Uešiba a Onisaburo Degučí

Napsal Stanley A. Pranin (Aikido News Magazine)

Český překlad Pavel

Dva jedinci vynikají, co se týká hlavních vlivů na formování Moriheie Uešibu, zakladatele aikidó. První, Sokaku Takeda, byl předmětem předcházejícího článku. Druhý, Onisaburo Degučí, bude předmětem tohoto pojednání.

Pokud Sokaku Takeda může říci, že poskytl technický základ pro pozdější vývoj technik aikidó, byl to Onisaburo Degučí, kdo poskytl klíčový duchovní vhled, který zasáhl citlivý akord uvnitř úzkostlivě orientovaného Moriheie. Byla to náboženská představa sekty Omoto, která vytvořila morální soustavu aikidó. Nejprve uvedu přehled o náboženství Omoto.

O náboženství Omoto

Náhlý vzestup náboženství Omoto na počátku minulého století byl následkem snažení dvou charismatických osobností. První, jeho zakladatelka, byla nevzdělaná rolnická žena jménem Nao Degučiová (1836-1918). Další byl výstřední a energický Onisaburo Degučí, který organizoval proces vzestupu této významné a velice neobvyklé náboženské sekty do popředí.

Nao Degučiová vedla strádající a tragický život, v předčasném věku přišla o manžela a několik svých dětí. V r. 1896, ve věku 56 let, tlačena na pokraj zoufalství, upadla do stavu transu a byla obdařena dobročinným duchem. Nevzdělaná Nao začala přijímat diktáty, které sama nebyla schopna číst. Její spisy obsahovaly odhalení týkající se duchovního světa a neustálou záplavu sociální kritiky. Lidstvo bylo přesvědčováno k osvojení si nové morálky a ke znovuoživení svých sociálních institucí. Její představa byla založena na všeobecném Bohu, který pohlížel na všechny lidské bytosti jako na rovnoprávné, víra přímo v opozici k pozici Šinto, soustředěné na božskou postavu císaře.

Nao již začala shromažďovat stoupence, když se v r. 1898 objevil na scéně Onisaburo. Byl silně zainteresován do šamanismu a také zažil řadu zkušeností se stavy transu, během kterých se ukázalo, že jeho duchovním úkolem bylo stát se spasitelem lidstva. Nakonec si Onisaburo vzal Sumiko, dcerou Nao, osvojil si rodinné jméno Degučí a stal se hybnou silou prudkého růstu mladého náboženství Omoto.

Soustředěná v Ayabe nedaleko Kjóta, v prvních dvou desetiletích 20. století sekta Omoto vzkvétala. V té době, ve věku 36let, učinil Morihei Uešiba první návštěvu centrály náboženství, jehož stoupců již byli statisíce.

Morihei odjíždí na Hokkaido

V prosinci 1919 obdržel Uešiba, v té době obyvatel Širataki-mura v severním Hokkaidu, telegram požadující jeho okamžitý návrat do rodného Tanabe z důvodu kritického stavu jeho otce. Během cesty vlakem přes oblast Kansai Morihei zřejmě navázal konverzaci se

spolucestujícím, který nadšeně mluvil o náboženství Omoto. Vyprávěl o úžasných naukách této sekty, o zázračných léčích a o jejím charismatickém vůdci, Onisaburo Degučim. Emocionálně rozrušený Morihei se na místě rozhodl, že pojedje oklikou do Ayabe, kde nakonec strávením několika dní. Během snaživých modliteb za otcovo uzdravení okamžitě propadl vlivu sympatického Onisabura.

Stěhování do centra Omota v Ayabe

Poté co se Morihei vrátil do Tanabe, našel svého otce již mrtvého. Pochopitelně, smrt jeho otce ho zanechala ve stavu sklíčenosti a tak se ve snaze nalézt duchovní směr rozhodl přestěhovat se svou rodinou do centra Omota do Ayabe. To bylo na jaře r.1920. Pod silným vlivem Onisabura Degučiho se Uešiba věnoval zemědělské a duchovní instruktáži. Nadšený a pracovitý Uešiba rychle získal důvěru Onisabura. Mající znalosti o Moriheiově bojových dovednostech, povzbuzoval vůdce Omota Uešibu, aby poskytoval lekce bojového umění stoupencům náboženství. To vedlo k otevření jeho prvního dódžó, „Uešiba juku“, kde vyučoval svou formu Daito-ryu džúdžucu. Uešibova pověst neustále rostla a řady cvičenců v jeho dódžó se rozšířily o zaměstnance námořnictva z přístavního města Maizuru. Je snadné si představit hrdost, jakou musel Onisaburo cítit, když měl tak odborného znalce bojového umění uprostřed své skupiny. Fotografie Uešiby v jeho dódžó dokazuje jeho mohutnou, odolnou stavbu těla a jeho obrovská fyzická síla je téměř jasná.

V minulém článku jsme se detailně zabývali návštěvou Sokaka Takedy v Ayabe v r.1922. Postačí říci, že toto pětiměsíční období intenzivního tréninku pod přísným Takedou značně prohloubilo Uešibovo chápání Daito-ryu technik. Tu se také vytvořili zásadních rozdíly mezi nimi, které nikdy nebyly úplně přemoženy.

Dobrodružství v Mongolsku

Uešiba podrobil své bojové dovednosti zkoušce o dva roky později v únoru r.1924, když doprovázel Onisabura jako jeho tělesný strážce na nešťastné cestě do Mongolska, kde se snažili založit utopickou kolonii. Těsně unikli smrti, když se zaplétili do politických a vojenských bojů v oblasti a skončili na poražené straně. Degučim, Uešiba a zbytek jejich skupiny byli vrženi do vězení a smířeni s popravou. Existuje slavná fotografie skupiny stojící v poutech před jejich vězením. Byl to pouze zásah Japonského konzula v Mongolsku, který zachránil Onisabura a jeho společnost. Byli vyhoštěni a posláni zpět do Japonska pod dohledem japonské policie.

Krátce po návratu z Mongolska byl Uešiba pozvolna odlákán z Ayabe do Tokia, aby učil svůj styl džúdžucu několik prominentů, včetně admirála Isama Takešity a dřívějšího ministerského předsedy Gombeje Yamamota. Po několika návštěvách Tokia s instruktážními přednáškami se sem v r. 1927 s rodinou přestěhoval. To však neznamenalo konec spojení s náboženstvím Omoto nebo Onisaburem Degučim. Ve skutečnosti to byl Onisaburův pokračující respekt vůči Moriheovi, který inicioval založení Budo Sen'yokai v r. 1932 pod záštitou Omota. Prvním předsedou organizace byl samozřejmě Morihei Uešiba. Dódža vznikala hlavně v oblastech s velkým výskytem věřících v Omoto a kursy byly pravidelně vedeny v Ayabe, Kameoce a malém městě Takeda v prefektuře Hyogo. Takeda bylo místem zvláštního dódžó, kde cvičilo

mnoho nejsilnějších budoků. Instruktoři Uešibova Kobukanu v Tokiu, Noriaki Inoue (Uešibův synovec), Gozo Šioda a Rindžiro Širata tam byli pravidelně vysíláni vyučovat.

Onisaburo zakládá Budo Sen'yokai

Aktivity Budo Sen'yokai skončily během druhého incidentu Omoto, který se stal v prosinci roku 1935. Mnoho majetku Omota bylo zničeno a náboženství bylo potlačeno vojenskou správou. Onisaburo byl zatčen a usvědčen z výtržnictví. Uešiba byl okolnostmi donucen se skrývat a do konce války se nemohl otevřeně hlásit k náboženství. Uešibovo činy v jeho odstupu od náboženství během tohoto bouřlivého období byly kritizovány určitými skupinami uvnitř sekty. Nicméně oteřená podpora náboženství Omoto v této politické situaci by stále znamenala zničení všeho, co vybudoval.

Nicméně, když se aikidó začalo vyučovat pro širokou veřejnost v padesátých letech, Uešiba udržoval hojné, otevřené vazby s Omotem a pravidelně navštěvoval Ayabe. Dodnes náboženství Omoto pohlíží na Uešibu s hrdostí a nápadně ho spomíná ve svých spisech.